

**gemeente
Schiedam**

Programma van Eisen perceel 1

Bijlage 2 – Programma van Eisen perceel 1

Versiebeheer

Datum 19-01-2023

Kenmerk BSTK000473

Versie 1.0

Inhoudsopgave

1. Inleiding	4
2. Randvoorwaarden contract	5
3. Oplevering Producten	5
4. Planning	6
5. Eisen Opstellen Startnotitie & Kadernota	7
5.1 Algemene eisen Startnotitie	7
5.2 Specifieke eisen Startnotitie	7
5.2.1 Toelichting Evaluatie	7
5.2.2 Toelichting Verzamelen gegevens	7
5.2.3 Toelichting Modelverordening Riool- en Waterzorgheffing VNG	8
5.3 Algemene eisen Kadernota	8
6. Eisen Opstellen Rioolbeheerplan & quickscan financiën	10
6.1 Algemene eisen Rioolbeheerplan	10
6.2 Specifieke eisen Rioolbeheerplan	10
6.2.1 Risicogestuurd beheer	10
6.3 Toelichting Quickscan financiën	10
7. Eisen Raadsvoorstel vGRP	12
7.1 Algemene eisen	12
8. Eisen verbreed gemeentelijk rioleringsplan 2024-2028	13
8.1 Algemene eisen	13
8.2 Specifieke eisen	14
8.2.1 Financiële analyse	14
8.2.2 Risicogestuurd beheer	14
8.2.3 Opstellen in lijn met de Omgevingswet	14
8.2.4 Klimaatbestendig ontwerpen en energietransitie	14
9. Bijlagen	15

1. Inleiding

Dit Programma van Eisen maakt onderdeel uit van de aanbestedingsprocedure ‘Overeenkomst van opdracht verbreed Gemeentelijk Rioleringsplan 2024-2028 Gemeente Schiedam’. Hierin worden de eisen en wensen beschreven voor het opstellen van de volgende (tussen-)producten:

- 1) Opstellen Startnotitie & opstellen Kadernota
- 2) Opstellen Rioolbeheerplan en quickscan financiën
- 3) Opstellen raadsvoorstel vGRP
- 4) Opstellen vGRP 2024-2028

2. Randvoorwaarden contract

De opdrachtnemer dient de werkzaamheden die binnen het overeenkomst vallen aan de hand van de volgende randvoorwaarden uit te voeren;

- De opdrachtnemer dient per activiteit/tussenproduct meerdere bijeenkomst/werksessies te organiseren. Om zo interne en externe stakeholders betrokken te houden;
- De opdrachtnemer dient nauw op te trekken met de afdeling Beheer van de gemeente Schiedam. Om zo te zorgen dat het vGRP in de pas blijft lopen met beheer;
- De opdrachtnemer dient grondwater in beeld te houden tijdens het opstellen van het vGRP. De grondwaterzorgplicht is een onderdeel van het vGRP en beschrijft hoe er vanuit het vGRP invulling gegeven wordt aan deze zorgplicht. Er wordt momenteel separaat gewerkt aan een bodemkaart met streefwaarden grondwaterhoogten op wijkniveau.

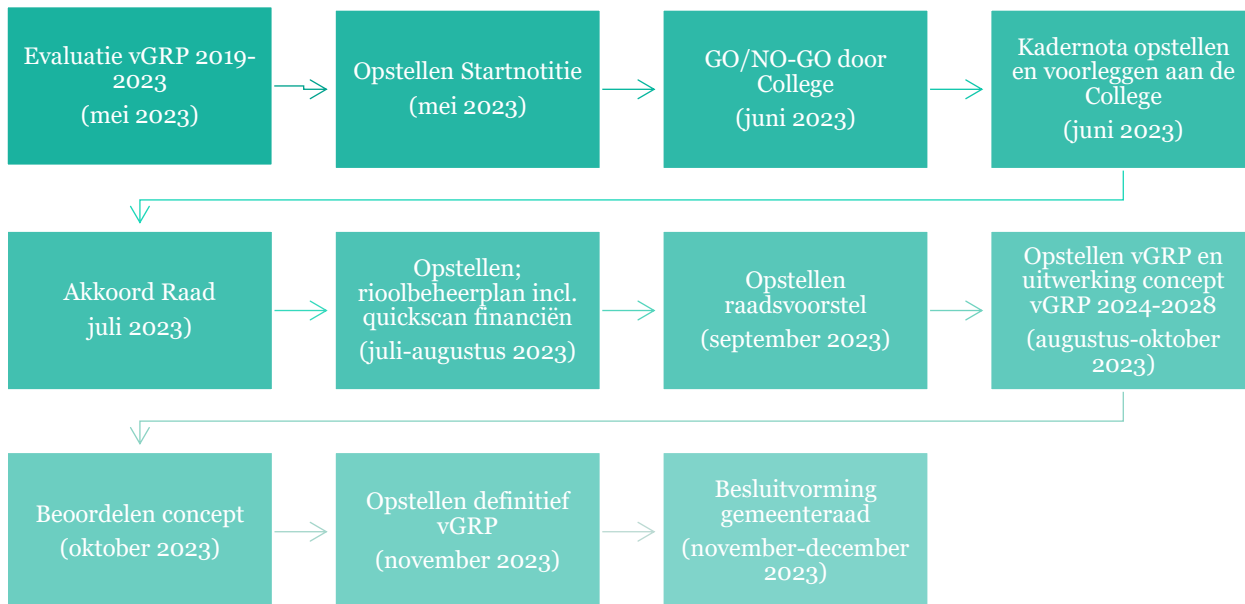
3. Oplevering Producten

Voor de levering van (tussen)producten gelden de volgende voorwaarden:

- Tussenproducten worden digitaal in (een doorzoekbaar) pdf-formaat ter controle aangeboden, zodanig dat de producten goed leesbaar en controleerbaar zijn.
- Alle projectgegevens en -resultaten worden bij oplevering digitaal in een bewerkbaar format beschikbaar gesteld, zodat hergebruik en aanpassing van de documenten door de opdrachtgever mogelijk is.
- Alle projectgegevens en -resultaten zijn na oplevering eigendom van de opdrachtgever. Er kunnen geen auteursrechten of intellectueel eigendom door de opdrachtnemer worden geclaimd.

4. Planning

De uitvoering van de subactiviteiten dient de planning van de besluitvormingsmomenten te volgen. Deze staan weergegeven in onderstaand overzicht.

5. Eisen Opstellen Startnotitie & Kadernota

5.1 Algemene eisen Startnotitie

De opdrachtnemer wordt gevraagd om een startnotitie/managementsamenvatting op te stellen. De startnotitie wordt gebruikt om de Raad en het College te informeren over het huidige vGRP en is strategisch richtinggevend voor het nieuwe vGRP. Opdrachtgever hecht er belang aan dat de Startnotitie uiterlijk 2 maanden gunning wordt opgeleverd. De notitie dient uit de volgende onderdelen te bestaan;

- Een terugblik op de huidige planperiode (2019-2023);
- Een (financiële)evaluatie van het bestaande vGRP, zie onderstaande toelichting;
- De doelstellingen/keuzes (onder andere voorzetting risico gestuurd beheer en klimaatadaptief) voor het nieuwe vGRP;
- Het proces om te komen tot een nieuw vGRP.

Voor het opstellen van de Startnotitie dienen de volgende werkzaamheden te zijn inbegrepen:

- Overleg met Waterschap en interne (gemeente) stakeholders, waaronder de afdeling financiën/belastingen, en afdeling Beheer;
- Verzamelen relevante gegevens en (financiële) uitgangspunten;
- Opstellen overzicht exploitatie en investeringen, strategische kostenparagraaf, dekkingsparagraaf;
- Inventarisatie en analyse en opstellen kaders en argumentatie voor Hemelwaterverordening;
- Advies modelverordening VNG, zie onderstaande toelichting;
- Opstellen notitie en op stellen (powerpoint-) presentatie aan het College.

5.2 Specifieke eisen Startnotitie

5.2.1 Toelichting Evaluatie

In het huidige vGRP is de missie van de gemeente Schiedam samen met haar speerpunten vertaald naar de volgende vijf doelen:

1. Zorgplicht op orde
2. Klaar voor de toekomst
3. Maatwerk en innovatie
4. Meten en leren in de praktijk
5. Samenwerken op alle niveaus

Voor de bovenstaande vijf doelen zijn er verschillende strategieën opgesteld. Deze strategieën zijn in de planperiode 2019-2023 uitgevoerd. De resultaten die behaald zijn dienen door Opdrachtnemer opgehaald te worden aan het begin van de opdracht doormiddel van een evaluatie.

Duidelijk dient te worden welke doelen en resultaten zijn bereikt. Gemotiveerd dient te worden waarom doelen/resultaten niet zijn gehaald. Deze punten dienen te worden vertaald naar aandachts- en verbeterpunten die zullen worden meegenomen in het op te stellen vGRP 2024-2028.

5.2.2 Toelichting Verzamelen gegevens

Opdrachtnemer dient gegevens te verzamelen over de actuele staat van het rioolstelsel, onder andere:

- Bestand met (actueel) afvoeren verhard oppervlak
- Rioleringsgegevens
- Blokkenschema met rioleringsgebieden en relevante verbindingen
- Meetgegevens van rioolgemaal en randvoorzieningen
- Gegevens van vuilwaterafvoer van grote lozers, zoals instellingen en bedrijven
- Aantal inwoners per rioleringsgebied
- Bekende ruimtelijke (her)ontwikkelingen en rioleringsprojecten

Indien aanvullende gegevens benodigd zijn, dient inschrijver dit in zijn Plan van Aanpak aan te geven en dient in de planning voldoende tijd te worden opgenomen om deze gegevens aan te leveren. Hierbij dient ook te worden aangegeven op welk moment de gegevens uiterlijk aangeleverd moeten worden.

5.2.3 Toelichting Modelverordening Riool- en Waterzorgheffing VNG

De opdrachtnemer dient advies te geven met betrekking tot het overnemen van de modelverordening van de VNG, de gerelateerde vrijstellingen en tarieven:

- Belastbaar feit en belastingplicht: de eis voor een directe of indirecte aansluiting vervalt waardoor bijna alle percelen in de gemeente in de heffing worden betrokken;
- Maatstaf van heffing (vast bedrag, waarde in het economisch. verkeer);
- Vrijstellingen voor openbare dienstpercelen.

Het vervallen van de eis voor een directe of indirecte aansluiting betekent het in de heffing betrekken van alle percelen (d.w.z. woz-object of roerende zaak). Dit is een grote omslag. Het begrip aansluiting is nogal diep geworteld in deze heffing.

Daarnaast dient Opdrachtnemer advies te geven over facultatieve vrijstellingen. In artikel 4 van de modelverordening is een aantal vrijstellingen opgenomen voor publieke percelen die een beperkt belang hebben of bijdragen aan het waterbeheer of waar dit ten goede komt aan de doelmatigheid van de uitvoering van de heffing. Daarbij kent Schiedam op dit moment meer facultatieve vrijstellingen dan in de nieuwe modelverordening genoemd.

De gemeente:

- moet kunnen uitleggen waarom een facultatieve vrijstelling in een belastingverordening is opgenomen;
- moet kunnen aantonen/onderbouwen dat het toepassen van de facultatieve vrijstelling niet in strijd is met hogere regelgeving, de algemene rechtsbeginselen en de algemene beginselen van behoorlijke bestuur, en dat het toepassen van de facultatieve vrijstelling dus niet leidt tot onredelijke en willekeurige belastingheffing.

5.3 Algemene eisen Kadernota

De Kadernota vormt onderdeel van het bestuurlijke proces om te komen tot een nieuw vGRP. De opdrachtnemer dient naar aanleiding van de vastgestelde startnotitie een kadernota op te stellen waarin de financiële- en kwaliteitskaders van het nieuwe vGRP ter goedkeuring worden voorgelegd

aan het college van B&W en de Raad in samenhang met de Kadernota Beheer (opgesteld door de afdeling Beheer) (overige beheerdisciplines)

De kadernota is kaderstellend voor de vervolgstappen en bestaat uit:

- Opstellen (concept) Adviesnota;
- Opstellen Raadsvoorstel.

De Opdrachtnemer dient bij uitwerking van de Kadernota afstemming te zoeken met relevante stakeholders, in overleg met de Opdrachtgever. Van de projectleider van de Opdrachtnemer wordt verwacht dat hij, indien gevraagd, de resultaten presenteert aan stakeholders (denk aan de gemeenteraad en financiële auditors).

De Kadernota dient opgesteld te worden volgens het format van gemeente Schiedam. Deze is bijgevoegd als bijlage k.

Deze subactiviteit wordt verrekend op basis van een vast bedrag. Opdrachtnemer dient uit te gaan van het opleveren van één conceptversie en één definitieve versie. Inbegrepen dient te zijn 3 overleggen met Opdrachtgever bij gemeente Schiedam.

Eventuele extra overleggen of vragen van de Opdrachtgever zullen worden verrekend tegen de in de Inschrijfstaat aan te geven verreken tarieven.

6. Eisen Opstellen Rioolbeheerplan & quickscan financiën

6.1 Algemene eisen Rioolbeheerplan

De opdrachtnemer dient een Rioolbeheerplan 2024-2028 op te stellen.

Het Rioolbeheerplan vormt de tactische basis voor het vGRP en wordt als bijlage bij het vGRP gevoegd. Het Rioolbeheerplan vormt een handvat voor de gemeente om te weten wat het riolareaal is, de onderhoudstoestand ervan en wat de beheerkosten op korte en lange termijn zijn ten aanzien van de noodzakelijke vervanging en reparatie. Als basis voor het Rioolbeheerplan 2024-2028 geldt:

- Rioolbeheerplan 2019-2023 (bijgevoegd als bijlage d);
- Rapportage ‘Risicogestuurd rioolbeheer (bijgevoegd als bijlage e);
- Integraal Uitvoeringsprogramma Beheer (wordt ter beschikking gesteld bij inventarisatie).

Ter informatie is bijgevoegd:

- Export heffingsberekening inkomsten 2019-2067 (bijlage f);
- Export heffingsberekening kosten 2019-2067 (bijlage g).

6.2 Specifieke eisen Rioolbeheerplan

6.2.1 Risicogestuurd beheer

Uitgangspunt voor het Rioolbeheerplan vormt risicogestuurd beheer, zowel bij het opstellen van het korte termijn vervangingsplan (operationeel – 5 jaar) alsook het lange termijn vervangingsplan (strategisch). Risicogestuurd beheer vormt eveneens het uitgangspunt voor de quickscan financiën. Deze geeft de vervangingskosten van de riolering weer over een periode van 60 jaar, benodigd voor het opstellen van een kostendeckingsplan voor het vGRP.

De vervangingsproblematiek dient middels een gedragsmodel en in lijn met risicogestuurd beheer te worden benaderd. In het vGRP 2019-2023 is een Schiedams model opgesteld. Dit model dient te worden geactualiseerd, hiervoor levert de opdrachtgever actuele data aan. Op basis van een voor te stellen waardering van de geïnspecteerde leiding (en andere Schiedamse locatieafhankelijke omstandigheden) dient met behulp van dit model een schatting van de restlevensduur van de riolering gemaakt te worden. Door de gemeente (o.a. afdeling Beheer) hier nauw bij te betrekken kan de gemeente het operationele advies jaarlijks updaten.

6.3 Toelichting Quickscan financiën

Opdrachtnemer dient een Quickscan financiën uit te voeren waarmee de meerjaren kostenontwikkeling en potenties voor andere financieringsvormen inzichtelijk gemaakt wordt. Voor elke keuzemogelijkheid dient de financiële meerjarenconsequentie uitgewerkt te zijn. Doelstelling hierbij is inzicht in de verwachte lastenverhogingen en het bepalen van financiële speelruimte, evenals mogelijkheden tot afremmen van toekomstige lastenontwikkeling. Leidend hierbij dient te zijn risicogestuurd beheer.

Deze Subactiviteit wordt verrekend op basis van een vast bedrag. Opdrachtnemer dient uit te gaan van het opleveren van twee conceptversies en één definitieve versie. Inbegrepen dient te zijn 3 overleggen met Opdrachtgever bij gemeente Schiedam.

Eventuele extra overleggen of vragen van de Opdrachtgever zullen worden verrekend tegen de in de Inschrijfstaat aan te geven verrekenstarieven.

7. Eisen Raadsvoorstel vGRP

7.1 Algemene eisen

Het vGRP dient door middel van een Raadsvoorstel te worden aangeboden aan de Raad. Opdrachtgever dient dit Raadsvoorstel op te stellen. Hierbij dient uit te worden gaan van het format zoals bijgevoegd als bijlage j.

Deze Subactiviteit wordt verrekend op basis van een vast bedrag. Opdrachtnemer dient uit te gaan van het opleveren van een raadsvoorstel. Inbegrepen dient te zijn 1 overleg met Opdrachtgever bij gemeente Schiedam.

8. Eisen verbreed gemeentelijk rioleringsplan 2024-2028

8.1 Algemene eisen

De opdrachtnemer dient op basis van de vast te stellen kadernota een verbreed GRP Schiedam 2024-2028 op te stellen. Hiervoor dient Opdrachtnemer te voldoen aan de volgende eisen:

- Bij het opstellen van het vGRP dient er gebruik gemaakt te worden van het Netwerk Afvalketen Delfland (NAD) format. Dit format is bijgevoegd als bijlage h. Opdrachtnemer dient de indeling van dit format aan te passen zodat het aansluit bij en de relevante hoofdstukken over te nemen zijn in de op te stellen Omgevingsvisie, het Omgevingsprogramma en het Omgevingsplan. De inhoud en opzet dienen te voldoen aan de eisen zoals deze zijn vastgelegd in de Wet milieubeheer, hoofdstuk 4, artikel 4.22;
- Het vGRP dient belangrijke gemeentelijke beleidskeuzes van de invulling van de zorgplicht voor hemelwater en grondwater helder te onderbouwen en te verankeren. Eenduidige vastlegging van deze zorgplichten moet ter toetsing ervan aansluiten op de systematiek zoals beschreven in de kennisbank Riolering: Module A1100 (Stichting RIONED);
- Daarnaast dient het vGRP aandacht te besteden aan beleidsvelden en wetten zoals beschreven in de Leidraad Riolering: Module A1000 (Stichting RIONED);
- Het vGRP dient een kostenplan en 100% kostendekkingsplan te bevatten, waarin kosten voor werkzaamheden per jaar zijn opgenomen in eenduidige, goed leesbare tabellen. De kosten per jaar dienen mede gebaseerd te zijn op de Integrale Meerjaren Beheer- en OnderhoudsPlannen (MBOPs) van de gemeente Schiedam;
- Het vGRP dient een kostendekkend riooltarief voor alle gemeentelijke watertaken (afval, grond- en hemelwater) te bevatten, inclusief een duidelijke samenvatting;
- Als onderdeel van het vGRP dient een bewerkbare tekening of bewerkbare GIS-kaart opgesteld te worden waarop de diverse doelen en maatregelen staan aangegeven en die geraadpleegd kan worden in een Integraal beheer systeem, zoals GBI;
- Het vGRP dient een overzichtslijst van overstorten en lozingswerken te bevatten;
- Tussen de diverse onderdelen van het vGRP mogen geen tegenstrijdigheden bestaan;
- Oplevering van het definitieve vGRP dient digitaal (.pdf en .word) te worden opgeleverd.

Voor de gemeente zijn de volgende speerpunten van belang, deze dient de opdrachtnemer ieder geval terug te laten komen in het vGRP;

- Het treffen van milieumaatregelen door onder andere het afkoppelen van verhard oppervlak;
- Het omgaan met wateroverlast door regenwater waarbij het betrekken van bewoners bij de oplossingen een belangrijke rol speelt;
- Het omgaan met grondwateroverlast door de problematiek in kaart te brengen en met bewoners naar oplossingen te zoeken.

- De transitie naar risicogestuurd beheer in het beheren van de assets.

8.2 Specifieke eisen

Naast de algemene eisen dient in het vGRP de opdrachtnemer van meerdere specifieke eisen. Deze eisen zijn onderstaand beschreven:

8.2.1 Financiële analyse

Opdrachtnemer dient een financiële analyse uit te voeren voor de vervangingsopgave riolering en assets, voor de komende 5 jaar. Uitgangspunt hierbij is risicogestuurd beheer.

8.2.2 Risicogestuurd beheer

Uit de tekst jaarrekening onderhoud kapitaalgoederen blijkt dat het verlengen van de levensduur en reductie op het lange termijn voor de rioolheffing betekent. In 2021 is het onderzoek gestart naar risico gestuurd beheer. Centrale vraag hierbij is, houdt de gemeente op adequate wijze de riolering in stand? Opdrachtnemer dient te onderzoeken of de aanpassingen van de beheer en onderhoudsstrategie wenselijk zijn, wat de financiële consequenties op de korte en de (middel)lange termijn zijn en hoe en wanneer de spaarvoorziening wordt ingezet. Risicogestuurd beheer betekent onder andere dat de inzet van de spaarvoorziening vanaf 2024 nodig is om de heffing stabiel te houden.

8.2.3 Opstellen in lijn met de Omgevingswet

Het vGRP moet in lijn met de nieuwe Omgevingswet opgesteld worden. Het vGRP moet passen in de nog op te stellen Omgevingsvisie van Schiedam, het Omgevingsprogramma en Omgevingsplan zodat het uiteindelijk input levert aan deze plannen en vervolgens een op een over te nemen is in deze visie, programma en plan.

Afhankelijk van de daadwerkelijke ingangsdatum van de Omgevingswet zal het vGRP een andere benaming krijgen, namelijk het 'Programma Water en Riolering'. Inhoudelijk zijn er geen wijzigingen ten opzichte van beschreven in dit PvE. Wijziging van de naam van het document vindt plaats in overleg met en na goedkeuring door Opdrachtgever.

8.2.4 Klimaatbestendig ontwerpen en energietransitie

Opdrachtnemer dient Klimaatadaptatie en Klimaatbestendig ontwerpen mee te nemen in het opstellen van het vGRP. De gemeente Schiedam hecht veel waarde aan klimaatbestendig ontwerpen. Daarnaast dient Opdrachtnemer rekening te houden met de energietransitie. De vervangingsopgave dient goed afgestemd te worden met de energietransitie, mogelijk zijn er meekoppelkansen.

Deze Subactiviteit wordt verrekend op basis van een vast bedrag. Opdrachtnemer dient uit te gaan van het opleveren van twee conceptversies en één definitieve versie. Inbegrepen dient te zijn 4 overleggen met Opdrachtgever bij gemeente Schiedam.

Eventuele extra overleggen of vragen van de Opdrachtgever zullen worden verrekend tegen de in de Inschrijfstaat aan te geven verrekentarieven.

9. Bijlagen

Dit Programma van Eisen heeft de volgende afzonderlijke bijlagen:

- a) Klimaatadaptatieplan gemeente Schiedam
- b) Klimaatbeleid gemeente Schiedam
- c) Woonvisie gemeente Schiedam
- d) Rioolbeheerplan 2019-2023
- e) Rapportage Risicogestuurd rioolbeheer
- f) Export heffingsberekening inkomsten 2019-2067
- g) Export heffingsberekening kosten 2019-2067
- h) Format NAD vGRP
- i) Toelichting bij format NAD
- j) Raadsvoorstel vGRP 2019-2023
- k) Format Kadernota
- l) Voorbeeld Kadernota